

רשות ניירות ערך

החלטת הרשות על שלילת רישיון ניהול התיקים - חברת גרניט ניהול תיקים בע"מ

בהתאם לסעיף 10(א1) לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, תשנ"ה-1995

בפני חברות הועדה: ענת גואטה, יו"ר, פנינה גיא ושלומית פרגו - ברנע

חלק א – רקע

1. חברת גרניט ניהול תיקים בע"מ (להלן: "**החברה**" או "**גרניט**") היא בעלת רישיון ניהול תיקים מיום 7 באפריל 2009. בשנת 2018 רכש מר מרדכי זייץ (להלן: "**זייץ**") מניות בחברה ובכך הפך לבעל השליטה היחיד בחברה,¹ למנכ"ל החברה² ולבעל הרישיון העיקרי, אשר עוסק בניהול תיקי לקוחות החברה.

2. במהלך החודשים נובמבר 2020 עד פברואר 2021 ערכה רשות ניירות ערך (להלן: "**הרשות**") ביקורת בחברה (להלן: "**הביקורת**"). ממצאי הביקורת שיקפו, לכאורה, נסיבות המעידות על כך שהחברה אינה ראויה להחזיק ברישיון ניהול תיקים בשל התנהלותו של זייץ אשר שימש בתקופת הביקורת כמנכ"ל החברה וכבעל השליטה בה. להלן עיקרי ממצאי הביקורת:

א. סיכון כספי לקוחות החברה - זייץ לווה סכומים גבוהים מלקוחות החברה לצרכיו האישיים או לצרכיה של חברה אחרת שבבעלותו (חברת אמפירי א.מ. ניהול עושר בע"מ (להלן: "אמפירי**")).** סכומים אלו הובטחו במתן ערבויות מטעם גרניט כך שנוכח לנובמבר 2020 היקף הערבויות שנתנה החברה הגיע לכשישה מיליון ₪ (ערבויות אלה הוסרו ביום 19.4.2021). ההלוואות נמשכו מתוך הכספים שהושקעו בתיקים המנוהלים של לקוחות גרניט, כאשר יכולתו של זייץ להחזירן מוטלת בספק רב, בין היתר לאור היעדר הסבר מספק באשר לדרך בה הוא מתכוון לעמוד בהחזר ההלוואות. הריביות הגבוהות שמאפיינות את ההלוואות שלקח מלקוחותיו מעידות, כשלעצמן, על תפיסת ההלוואות הללו כהלוואות בסיכון גבוה, וגם העובדה שבדוחות הכספיים של החברה לשנת 2020 נרשמה הפרשה להפסד בגין מימוש אפשרי של הערבויות שניתנו לצורך הבטחת ההלוואות מעידה על הסתברות גבוהה לאי עמידה של זייץ בהחזר ההלוואות.

ב. התנהלות שאינה מקצועית ושאינה מתיישבת עם חובות האמון בהן נדרש בעל רישיון – ממצאי הביקורת העלו חשש כבד כי זייץ העדיף את טובתו האישית על פני טובתם של לקוחות החברה וכי עשה שימוש לרעה במעמדו כמנכ"ל, כבעל השליטה וכבעל הרישיון המרכזי בחברה בעלת הרישיון המנהל את כספי הלקוחות. כמן כן, מתן הערבויות מצד החברה להבטחת הלוואות שניתנו לזייץ באופן אישי, כאשר על פני הדברים אין לחברה

¹ זייץ מחזיק כ- 47.5% ממניות החברה באופן ישיר ועוד כ- 44% באמצעות חברה בה הוא מחזיק כ- 82%.

² זייץ שימש כמנכ"ל החברה מיום 3 בפברואר 2014 ועד ליום 10 באוקטובר 2021.

מקורות שיאפשרו לה לעמוד בהתחייבויות הללו סיכן את יציבותה של החברה ואת כספי הלקוחות.

ג. **ליקויים מהותיים בהתנהלות החברה ביחס לדרישות הרשות** - במסגרת התנהלות החברה ביחס לדרישות הרשות עלו ליקויים מהותיים בהתנהלות החברה אל מול לקוחותיה ואל מול הרשות, זאת בדרך של מסירת מידע חלקי בלבד ללקוחות, שלא בהתאם לדרישת הרשות, מסירת מידע לקוי לרשות, מסירת גרסאות סותרות לרשות, אי ציות לדרישות שנשלחו לחברה על פי דין ואי דיווח כדין לרשות על דבר היעדר ביטוח.

3. במהלך הביקורת ובעקבות הממצאים שהחלו להתגבש במסגרתה, נשלח לחברה בחודש דצמבר 2020 מכתב בו דרשה הרשות, בצעד חריג, כי החברה תשלח הודעה ללקוחותיה ותיידעם כי התנהלותה והתנהלות זייץ, נבחנות על ידי הרשות.

4. ביום 2 בספטמבר 2021 נשלח לחברה מכתב בדבר הליך שימוע בעניין ביטול רישיון החברה בשל פגם במהימנות (להלן: "**מכתב השימוע**"). במסגרת המכתב פורטו עיקרי ממצאי הביקורת והחברה נדרשה להעביר את התייחסותה לא יאוחר מיום 30 בספטמבר 2021.

5. החברה ביקשה להאריך את מועד מתן התגובה למכתב השימוע מספר פעמים. החברה העבירה את תגובתה למכתב השימוע ביום 18 באוקטובר 2021, ובנוסף העבירה מכתבי השלמת טיעונים ביום 8 בנובמבר 2021 וביום 28 בנובמבר 2021 (יומיים לפני מועד השימוע).

6. במסגרת הקשר עם החברה וכן במכתבי הטיעונים שהעבירה, נכללה גם בקשה להיפגש עם סגל הרשות כדי להתוות מדיניות ציות חדשה לחברה. בקשה זו נענתה בשלילה על-ידי סגל הרשות.

7. במקביל, ביום 10 באוקטובר 2021 דיווחה החברה לסגל הרשות על מינוי מנכ"ל חדש – מר דוד רוקח.³

8. ביום 28 באוקטובר 2021 הוגשה לרשות בקשה מטעם החברה לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1988 (להלן: "**חוק חופש המידע**"), במסגרתה ביקש עורך דינה של החברה מידע בנוגע להתנהלות ועדת פיקוח והסדרה של הרשות וכן מידע בנוגע להחלטות עבר של הוועדה בענייני הפרות תנאי רישיון ניהול תיקים. מענה לבקשה ניתן לחברה ביום 14 בנובמבר 2021.

9. ביום 30 בנובמבר 2021 נערך שימוע לחברה, באמצעות נציגיה, בעניין ביטול רישיון ניהול התיקים של החברה בגין פגם במהימנות. במסגרת השימוע הציגה החברה באריכות את טיעוניה בפני חברי הוועדה.

חלק ב – המסגרת המשפטית

1. סעיף 10(א1) לחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות וביניהול תיקי השקעות, תשנ"ה-1995 (להלן: "**חוק הייעוץ**") קובע כי הרשות רשאית לבטל או להתלות רישיון של תאגיד מורשה, לאחר שנתנה לבעל הרישיון הזדמנות להביא בפניה את טענותיו, אם מצאה

³ בקשת חידוש רישיונו של מר דוד רוקח לעסוק בניהול תיקי השקעות אושרה ביום 19.10.2021.

כי התקיימו נסיבות, המנויות ברשימה שקבעה הרשות לפי סעיף 10(א1)(4) לחוק הייעוץ, המעידות על כך שאין הוא ראוי לשמש בעל רישיון (להלן: "**פגם במהימנות**").⁴ רשימת הנסיבות המעידות על פגם במהימנות כוללת, בין השאר, ממצאי ביקורת של הרשות בעניינים מהותיים ובתנאי שנמצאו מבוססים. לפי סעיף 10(א1)(4) לחוק הייעוץ, נסיבות אלו ייבחנו, בין היתר, לגבי בעל השליטה ונושא משרה בתאגיד המורשה.

2. מלבד התקיימותן של נסיבות המעידות על כך שאין התאגיד ראוי לשמש כבעל רישיון, בבוא הרשות לבחון את ביטול הרישיון היא מביאה בחשבון גם את זכויות היסוד של המפוקח כנגד עוצמת הפגיעה במהימנות המהווה בסיס להחלטה בנוגע לביטול הרישיון, וינתן משקל לרמת הפגיעה בחופש העיסוק ובזכויות קניין הטמונות בביטול רישיון של חברה. כמו כן, יינתן משקל לאופן התנהלות הגורם המפוקח במהלך התקופה שחלפה ומידת ההשפעה הצפויה של תגובת הרשות על שוק ההון, על אופן הציבור בו בכלל ובגורמים המנהלים את כספי הציבור בפרט.

חלק ג – דיון

טיעוני החברה ועמדת הרשות ביחס אליהם

1. טיעונים פרוצדורליים

1.1. טענת החברה: זכות החברה לשימוע הוגן נפגעה בשל לוח הזמנים הקצר שהוקצב למענה למכתב השימוע ולמועד השימוע, ובשל אי דחיית מועד השימוע לאחר בקשת החברה לקבלת מידע לפי חוק חופש המידע.

עמדת הרשות היא כי פרק הזמן שניתן לחברה לצורך מתן התגובה למכתב השימוע ואופן קיום הליך השימוע אפשרו לחברה לממש את זכות השימוע שלה באופן מלא, מקיף והוגן: המועד למתן תגובה למכתב השימוע הוארך מספר פעמים, החברה הגישה שלושה מכתבי טענות ביחס למכתב השימוע, קיום שימוע בעל-פה בפני הוועדה שבמהלכו טענו באריכות עורכי דינה של החברה, מנכ"ל החברה, בעל השליטה, ומבקר הפנים שלה, ואף ניתנה להם אפשרות להציג טיעונים נוספים במסגרתו – שלא הוצגו במכתבי התגובה.

הרשות הביאה בשיקוליה את העובדה כי עסקינן בהליך מהותי של ביטול רישיון החברה, אשר מחייב לאפשר לחברה ולבאי כוחה ללמוד את נסיבות המקרה לעומק ולאפשר להם זמן סביר לצורך גיבוש והעברת התגובה. ואולם זמן זה אינו יכול להיות ארוך מדי כאשר מנגד קיים סיכון מהותי לכספי לקוחות החברה. כפי שצוין לעיל, מכתב השימוע הועבר לחברה ביום 2 בספטמבר 2021 ובפועל השימוע התקיים ביום 30 בנובמבר 2021. מדובר בתקופה ארוכה ומספקת בהתחשב בנסיבות.

באשר לפניה שהגישה החברה לפי חוק חופש המידע, תשובת הרשות הועברה לחברה ביום 14 בנובמבר 2021, למעלה משבועיים לפני מועד השימוע, והחברה עצמה בחרה שלא לערער על החלטת הרשות.

⁴ ר' "רשימת נסיבות לבחינת פגם במהימנות גופים מפוקחים על-ידי הרשות" המפורסמת באתר הרשות – [כאן](#).

1.2. טענת החברה: החברה ביקשה מספר פעמים להיפגש עם סגל הרשות על מנת לבנות יחד

תכנית ריפוי לחברה שתהיה מוסכמת על הסגל, אולם נענתה בשלילה.

עמדת הרשות, אשר הובהרה לחברה, היא כי תכנית הריפוי שהציגה החברה במכתביה אינה מרפאת את התנהלות החברה כל עוד זייץ מעורב בפעילות החברה או מחזיק חלק מהותי ממנה. התכנית אינה מספקת מענה לחשש שהמשך התנהלותה של החברה כבעלת רישיון יסכן את לקוחותיה הקיימים והחדשים.

בנוסף, לאור נסיבות המקרה החמורות, סגל הרשות לא ראה הצדקה לנהל דיון או משא ומתן עם החברה, וסבר כי הוועדה צריכה לקבל החלטה לגופו של עניין.

1.3. טענת החברה: במכתב השימוע הציגה הרשות נימוקים שאינם נתמכים בראיות

ובהסברים בכל הנוגע להלוואות ולטענה לסיכון כספי הלקוחות ולערבויות, ובכך לא עמדה בנטל ההוכחה ביחס לראיות המגבשות פגם במהימנות. כמו כן, הערבויות שהעניקה החברה על ההלוואות הוסרו והרשות לא סיפקה ראיות המוכיחות שלחברה אין מקורות שיאפשרו לה לעמוד בהתחייבויות האלה.

ביטול רישיון הינו הליך מנהלי ומשכך הראיות הנדרשות בהליך מסוג זה הינן ראיות מנהליות – ראו לעניין זה עת"מ (ירושלים) 768/05 **אילן דורון נ הרשות לניירות ערך – "רשות מנהלית רשאית להתחשב בראיות אשר כל אדם סביר היה רואה אותן כבעלות ערך הוכחתי וסומך עליהן"**. לעמדת הרשות די בעובדות שעליהן אין מחלוקת כדי לקבוע שנפל פגם במהימנותו של זייץ, אשר שימש כמנכ"ל החברה ומשמש עד היום בעל השליטה בה. זייץ שכנע עשרות לקוחות – תחת המעטפת של פעילות חברה בעלת רישיון – להוציא כספים מתיקיהם המנוהלים או ממקורות אחרים שלהם ולתת לו הלוואות לטובתו האישית, לרבות לטובת חברה אחרת שבעלותו, כאשר ממצאי הביקורת ביססו חשש ממשי כי אין ביכולתו של זייץ לפרוע אותן. עוד עלה ממצאי הביקורת כי זייץ החזיר את חלק מחובותיו באמצעות לקיחת הלוואות חדשות מלקוחות החברה (התנהלות המזכירה מתווה של הונאת פונזי, המתאפיינת בכך שהחזרי ההשקעה המובטחים משולמים מכספי ההשקעה של משקיעים חדשים). יצוין כי אין חולק, כי לזייץ ולאמפירי נותרו חובות משמעותיים כלפי לקוחות החברה, והחברה אף ציינה זאת במהלך השימוע, ואין חולק שלא הוצג כל מתווה להחזר ההלוואות ללקוחות.

לעמדת הרשות הסרת הערבויות ביטלה את החשש לאי עמידת החברה בדרישות ההון העצמי שהיא תנאי מתנאי הרישיון, אך קיום תנאי זה אינו מאיין את קיומו של פגם במהימנות. לא נדרשות ראיות ביחס ליכולת החברה לעמוד בערבויות שהעניקה, ודי בעובדה כי נכון למועד הביקורת החברה הייתה מצויה בהפסדים. עוד יצוין כי לפי מכתב החברה מיום 28.11.21, רק בשנת 2021 עברה החברה לרווח, לעומת הפסדים שהיו לה קודם לכן.

2. טיעונים לגבי עובדות המקרה ופרשנותם

2.1 טענת החברה: חובות הנאמנות והמהימנות נתונות לפרשנות. הפרת חובת האמון והזהירות דורשת רמה מסוימת של מודעות למעשים אשר לא הוכחה במכתב השימוע. בנוסף, לקיחת הלוואות לא הוגדרה בחוק כהפרת חובות זהירות, ולא פורסמו הנחיות וקריטריונים בכל הנוגע להתנהלות שמצופה מבעל רישיון. מעבר לכך, ללקוחות החברה שנתנו לזייץ הלוואות ניתן גילוי מלא ביחס להלוואות והיה להם מספיק מידע בכדי לקבל החלטה. הרשות לא יכולה להיכנס בנעלי מקבל החלטות, בייחוד כאשר לא בדקה מולו מה היו שיקוליו.

לעמדת הרשות אין להידרש במסגרת ההליך דן, העוסק בפגם במהימנות, להפרות חובת האמון וחובת הזהירות לפי חוק הייעוץ.

התנהלות שאינה ראויה לבעל רישיון אינה מפורטת בחוק ואכן אינה מפורסמת, אלא שהיא נבחנת ביחס לבעל הרישיון הסביר ולציפיות ממנו. לעמדת הרשות, לא יתכן שבעל רישיון סביר שאמור לעסוק בניהול השקעותיהם של לקוחותיו, יפנה אותם למתן הלוואות בסיכון גבוה עבור עצמו או עבור חברה קשורה, יספק להם ערבויות ריקות מתוכן ויעמיד את כספיהם בסיכון. מדובר בהתנהלות בניגוד עניינים מהותי של העדפת טובתו האישית של בעל הרישיון, התנהלות שאינה עולה בקנה אחד עם המצופה מבעל רישיון.

בנוסף, הטענה בדבר הגילוי שניתן ללקוחות החברה ביחס להלוואות אינה מתיישבת עם המידע שמסר זייץ במסגרת הביקורת. אי מתן גילוי למלווים בעיקר ביחס להיקף ההלוואות הכולל שנטלו זייץ ואמפירי (גילוי אשר ניתן רק כאשר הרשות הורתה לחברה לשלוח מכתבים ללקוחות) מהווים בסיס מספק להתקיימות פגם במהימנות, גם מבלי שתבוצענה בדיקות נוספות מול הלקוחות. יצוין, כי לטענת החברה משלוח המכתב ללקוחות, בהוראת הרשות, היה מהלך שסיכן את החברה, ומכך עולה כי גם לגישת החברה מדובר היה במידע בעל משמעות רבה ובעל משקל בעיני הלקוחות, ומידע זה לא נמסר להם קודם לכן.

2.2 טענת החברה: עמדת הרשות כי הריביות שניתנו על ההלוואות הן גבוהות אינה ברורה. במקרים בהם שיעור הריבית היה גבוה, היה מדובר על מלווים בעלי השכלה מימונית רחבה שידעו את הסיכון ודרשו את הריביות הללו.

לעמדת הרשות, הלוואות בשיעורי ריבית גבוהים כפי שנמצאו במהלך הביקורת, ובהן הלוואות המגיעות כדי ריבית דו ספרתיות, הניתנות לאדם פרטי אשר מעיד על עצמו כי נקלע לקשיים, בהחלט משקפות סיכון גבוה ביחס ליכולת פרעון ההלוואה. ספק רב אם הלקוחות הבינו את המשמעות של מתן ההלוואות לזייץ ואת הסיכון שבהן.

נוסיף, כי על אף הריביות הגבוהות יחסית על ההלוואות שנטל זייץ, נראה שהן לא שיקפו את הסיכון האמיתי בפרעון ההלוואה, והנחה זו מקבלת חיזוק מן העובדה כי לווה "מתוחכם" שידע לתמחר את הסיכון האמיתי, נתן הלוואה לזייץ בריבית שנתית בשיעור 36% (לעומת 8% עד 20.4% שקיבלו לקוחות אחרים), המעידה על רמת הסיכון הגלומה בה, וכן דרש לשעבד לטובתו את מניותיה של גרניט (חלף ערבות שקיבלו לקוחות אחרים). כך או כך, העובדה כי חלק מהלווים היו בעלי השכלה מימונית אינה מפחיתה מהפגמים במהימנות החברה. זייץ, כבעל השליטה וכמנכ"ל, ניצל את מעמדו בחברה ואת

הפלטפורמה המשפטית שסיפקה לצורך נטילת הלוואות מלקוחותיה של החברה תוך סיכון ממשי של כספם.

2.3 טענת החברה: יש להפריד בין החברה לבין האורגנים של החברה. החברה הינה ישות עצמאית, ולא לקחה חלק בפעולות הפוגעות במהימנותה. נטילת הלוואות מלקוחות החברה עוסקת במערכת יחסים בין בעל המניות ללקוחות ללא קשר לחברה. לחברה עצמה לא הייתה כל מעורבות הנוגעת להלוואות ולא הייתה לה יכולת שליטה או השפעה על התנהלותו של בעל השליטה בה.

סעיף 10(א1)(1) לחוק הייעוץ קובע במפורש כי נסיבות פגם במהימנות של חברה ייבחנו, בין היתר, ביחס להתנהלותו של בעל השליטה או נושא משרה בה. במקרה הנוכחי, החברה נוהלה באופן מלא על ידי זייץ כמנכ"ל החברה ובעל השליטה בה, והייתה נתונה לשליטתו ולהכוונתו המלאה. בנסיבות המקרה, הפרדה בין בעל השליטה בחברה שהיה גם המנכ"ל, הרוח החיה בה ובעל הרישיון המוביל בחברה⁵ היא מלאכותית ואין לקבלה.

בנוסף, הקשר בין זייץ לבין לקוחות החברה נוצר מטבע הדברים דרך החברה, וההמלצה להעמדת הלוואות ע"י הלקוחות ניתנה כחלק משירותיה של החברה כלפי לקוחותיה. יעידו על כך סיכומי שיחות הייעוץ מטעם החברה, בהם מצוינת מפורשת ההמלצה מטעם נציג החברה (זייץ), על בסיס המלצות ועדת ההשקעות של החברה להשקיע את כספי הלקוח בהלוואה לחברה האחות - היא אמפירי. לא בכדי העמדת מרבית הלוואות נעשתה מתוך כספי התיק המנוהל.

זאת ועוד, עד לחודש אפריל 2021 העמידה החברה עצמה ערבויות להלוואות שנטל זייץ – עובדה נוספת המעידה על מעורבותה בהן.

יצוין כי גם לו היה מקום לטענת החברה כי יש להתייחס לחברה במובחן מזייץ, הרי שתפקידה של החברה כבעלת רישיון לפעול לטובת לקוחותיה ולהפנות את תשומת ליבם לסיכונים או להתנהלות שאינה תקינה, הנעשית על ידי בעל השליטה בה, גם אם לכאורה אין לה שליטה על התנהלותו. את זאת החברה לא עשתה.

2.4 טענת החברה: זייץ לא סיכן את כספי הלקוחות, ודווקא הפעולה שביצע סגל הרשות בדרישתו לביטול הערבויות היא זו שסיכנה את כספי הלקוחות ויכלה להוביל לאי פרעון של הלוואות, שכן הרשות גרמה ללקוחות לוותר על בטוחה. כמו כן, לא הוכח כי זייץ סיכן את יציבות החברה ע"י הענקת הערבויות. סגל הרשות לא בחן את היכולת של החברה לעמוד בפירעון הערבויות.

לעמדת הרשות, נטילת הלוואות מלקוחות החברה, אשר יכולת פירעון הייתה ועודנה מוטלת בספק, ואשר עצם נטילתן וההתנהלות לגביהן לא הייתה מתוך ראיית טובת הלקוח, מעידה כשלעצמה על סיכון כספי הלקוחות.

חברה בעלת רישיון מחויבת לעמוד בתנאי הרישיון בהתאם לדרישות חוק הייעוץ. הרשות לא דרשה את ביטול הערבויות אלא דרשה מהחברה לעמוד בתנאי הרישיון הכוללים הן

⁵ בתקופה הרלוונטית היה בחברה בעל רישיון אחד בלבד נוסף לזייץ.

עצמי מינימאלי. הדרך שבה זייץ פעל לעמידה בתנאי זה, קרי ביטול הערבויות לטובת הלקוחות עת שעל פניו קיימות חלופות אחרות כגון הזרמת הון לחברה או אף פירעון ההלוואות, מעידה על כך שטובת הלקוחות לא הייתה לנגד עיניו. הטענה כי הרשות היא שסיכנה את כספי הלקוחות אינה יכולה להישמע שכן הסיכון כבר היה קיים מרגע שניטלו ההלוואות, ואחת המטרות של הרשות הייתה למנוע את המשך לקיחת ההלוואות מלקוחות קיימים ולקוחות חדשים. יכולת החברה לעמוד בפרעון הערבויות רלוונטית בעיקר לעמידת החברה בדרישת ההון העצמי אשר אינה נכללת במישרין בטיעוני הליך זה, שעניינו ביטול רישיון החברה בשל פגם במהימנות. מבלי לגרוע מכך, לעמדת הרשות, ביצוע ההפרשה בדוחות הכספיים של החברה בגין הערבויות משקף הערכה של רואה החשבון שקיים חשש סביר שהערבויות תמומשנה, היינו – שזייץ ואמפירי לא יעמדו בהחזר ההלוואות. יצוין כי בשנת 2020 החברה הייתה הפסדית וכעולה מהמסמכים שהגישה החברה רק בשנת 2021 עברה לרווחיות, כך שישנו ספק רב ביכולתה לפרוע חובות של מיליוני ₪ (ב"כ החברה התייחס בשימוע לחובות של 4.5 מיליון ₪ בגין ההלוואות).

2.5 טענת החברה: באשר להפרת חובות הרישיון – אי-עמידה בהון עצמי ואי-עמידה בתקנות הביטוח: שתי טענות אלו, הוסרו במהירות בתכופ להפדה. ההפרה הקשורה לנושא הון עצמי מזערי נתונה במחלוקת מקצועית, ולגישת החברה אילו ההפרשה בגין הערבויות לא הייתה מתבצעת לא הייתה הפרה של חובת עמידה בהון העצמי המזערי. כמו כן, בניגוד למה שהוצג במכתב השימוע, החברה שיתפה פעולה ומסרה מידע לסגל הרשות כפי שהתבקשה.

כפי שצוין לעיל, הליך זה אינו עוסק בהפרות שלכאורה ביצעה החברה אשר עלו במסגרת הביקורת או בשאלת עמידתה של החברה בתנאים למתן הרישיון, אלא בנסיבות המעידות על פגמים במהימנות החברה (המיוחסות כאמור לזייץ – בעל השליטה והמנכ"ל דאז), ושלילת הרישיון בעטיים לשם הגנת המשקיעים. יצוין כי ההפרות הנוגעות לאי עמידה בתנאי הרישיון תוקנו אך ורק לאחר שהסגל החל בהליך שימוע נגד החברה בגין כל אחת מההפרות, ולולא היה עושה כך ספק רב אם היו מתקנות או מדווחות, מה שמעיד בפני עצמו על התנהלות החברה תחת שליטתו וניהולו של זייץ.

הטענה בדבר שיתוף הפעולה של החברה עם סגל הרשות ביחס למסירת מידע אינה מתיישבת עם העובדות. אין חולק כי זייץ מסר מידע חלקי ללקוחותיו שלא בהתאם לדרישת הרשות; אין חולק כי השימוע בגין אי-עמידה בדרישות תקנות הביטוח, בקשר עם הפקדת בטוחה, בוטל רק יומיים לפני מועד הישיבה לאחר הפקדת הבטוחה, ולאחר שקודם לכן טען זייץ כי הבטוחה הופקדה אך לא דווחה; אין חולק כי השימוע בגין אי-העמידה בדרישות ההון העצמי בוטל רק יומיים לפני מועד הישיבה, לאחר שנשלח אישור רוח"ח על עמידה בהון העצמי לאור ביטול הערבויות והזרמת הון; אין חולק כי דרישת מסמכים שנשלחה לחברה להגשת דוחות כספיים מתוקנים עבור שנת 2019, ולחילופין להגיש במועד מוקדם מהקבוע בדין את הדוחות הכספיים לשנת 2020, לא זכתה להתייחסות, והדוחות הוגשו באיחור של חודש לעומת המועד שנקבע במכתב הדרישה.

כמו כן, במכתב השימוע ניתנה התייחסות נרחבת לליקויים שעלו בהתנהלות החברה ביחס לדרישות הרשות בין היתר בדרך של מסירת מידע חלקי לרשות, מסירת גרסאות סותרות, אי דיווח כדין בדבר היעדר ביטוח ועוד. בפועל, זייץ התעלם מדרישות סגל הרשות, ואף מסר מידע כוזב ומטעה.

3. טיעונים לגבי החלופות לביטול רישיון החברה

3.1 טענת החברה: שלילת רישיון החברה הינה שימוש באמצעי אכיפה שאינו מידתי העלול לפגוע בזכות העיסוק המהווה זכות יסוד מוגנת.⁶ הרשות אינה נכונה לבחון חלופות ביניים, על אף שבעקבות ההליך דן החברה אימצה תכנית שבמסגרתה מונה מנכ"ל חדש, זייץ הודר מקבלת החלטות מהותיות של החברה והוטמעו הליכי בקרה וביקורת על פעילותו.

לעמדת הרשות, הפגיעה בחופש העיסוק, ככל שתיגרם, הינה מידתית למול הסיכון הגלום בהמשך פעילות החברה. התוכנית המוצעת אינה הופכת את התנהלות החברה עד כה להתנהלות ראויה לבעל רישיון ואינה מספקת פתרון צופה פני עתיד, שכן אינה מנתקת את זייץ מהתנהלות החברה ומותירה אותו לשמש כדירקטור בחברה, להיות מעורב בפעילות החברה ובעיקר להמשיך ולהוביל את הקשר עם לקוחות החברה. זאת בפרט שעל-פי התכנית שהציגה החברה, מר זייץ ימשיך להיות בעל השליטה בחברה.

התוכנית המוצעת אינה מבטלת את הליקויים בהתנהלותו של זייץ, והיא אינה מונעת את המשך ניצול רישיון החברה ולקוחותיה לטובת האינטרסים האישיים שלו ובכך את החשש לנזק פוטנציאלי נוסף. יודגש, כי נטילת ההלוואות על-ידי זייץ נעשתה תוך ניצול הקשר של החברה עם הלקוחות, אולם העברת הכספים לא תועדה ברישומי החברה, ובנוסף החברה עצמה טענה כי לא היתה לה יכולת שליטה או השפעה על התנהלותו של זייץ. לפיכך, גם אם המנגנונים המוצעים היו קיימים במועד לקיחת ההלוואות, ספק אם היו מונעים את לקיחתן מלקוחות החברה וסיכון כספיהם.

3.2 טענת החברה: ביטול רישיון החברה יפגע בפרנסתו של זייץ ועלול למנוע את האפשרות להשבת ההלוואות שקיבל מלקוחות החברה.

עמדת הרשות, המבוססת על אחריותה למנוע פגיעה בציבור המשקיעים הינה כי שלילת רישיון חברה, מטבע הדברים, עלולה לפגוע בהכנסתו של זייץ וכפועל יוצא מכך ביכולת ההחזר השוטפת שלו ללקוחות המלווים. ואולם פגיעה זו נסוגה בפני הסיכון המהותי שעלול להיגרם ללקוחות החברה הקיימים וללקוחות חדשים שמצטרפים לחברה, אם

⁶ "נוכח הסמכות הרחבה הנתונה לרשות והפגיעה הקשה הנגרמת כתוצאה מהפעלתה בזכות היסוד של חופש העיסוק, מן הראוי שהשימוש בה ייעשה בזהירות ובהקפדה, תוך איזון האינטרסים והשיקולים הרלוונטיים" מתוך עת"מ (י-ם) 768/05 אילן דורון נ' הרשות לניירות ערך, נבו 7.11.2005.

תוכל החברה להמשיך בפעילותה כבעלת רשיון תוך שמתאפשר לזייץ לקחת הלוואות נוספות או לסכן את כספי הלקוחות בדרך אחרת. בנוסף, קיים ספק האם מקור ההכנסה של זייץ מהחברה יכול לשמש כמקור משמעותי להחזר ההלוואות, ובאשר להשבת ההלוואות יצוין כי במהלך כל ההליך, לרבות במהלך השימוע, זייץ לא הציג לסגל הרשות הסדר ממשי או פתרון להחזר ההלוואות ללקוחותיו. בנוסף, אין בשלילת רישיון החברה כדי למנוע מזייץ להתפרנס בדרכים אחרות.

חלק ד – החלטת הועדה

4. סיכום

4.1 לאחר שנשמעו באריכות טיעוני החברה במהלך השימוע, ובהם הטיעונים אשר פורטו בשלושה מכתבי טענות של החברה, החליטה הועדה לדחות את טענות החברה ולבטל את רשיונה.

4.2 הפגיעה במהימנותו של זייץ, ומכאן שגם במהימנות החברה, היא חמורה. זייץ, ניצל את מעמדו בחברה לצורך לקיחת הלוואות בהיקף כולל של מיליוני ש"ח מלקוחותיה לצרכיו האישיים, תוך ניגוד עניינים מהותי בין טובתו האישית לבין טובת הלקוחות. גם אם קיים זייץ את חובת הגילוי כלפי הלקוחות, אלו סמכו עליו שהוא יפעל לטובתם ולא כך היה. לצד סיכון הלקוחות, זייץ סיכן גם את החברה עצמה.

4.3 נראה כי זייץ לא לוקח אחריות על התנהלותו, והניסיון להציג את נטילת ההלוואות כהתנהלות לגיטימית מול לקוחות בעלי הבנה פיננסית שתמחרו בהתאם את הסיכון, מעיד כי לא הפנים את חומרת מעשיו. פעילותו של זייץ בוצעה תוך ניצול רשיון החברה, והחשש הוא שיפעל כך שוב בעתיד.

4.4 הניסיון להציג מצג כאילו התנהלות החברה השתנתה באופן מהותי דינו להידחות. זייץ הוא עדיין בעל השליטה, שממנה את נושאי המשרה והדירקטורים ומכוון את פעילות החברה, ונוסף על כך – החברה מבקשת לשמר את תפקידו של זייץ כאחראי על הקשר עם הלקוחות. בכך יוכל זייץ להמשיך ולסכן את לקוחות החברה, תוך שימוש במסגרת פעילותה וברשיונה.

4.5 לאורך כל הליך השימוע לא הציג זייץ כל מתווה לפירעון ההלוואות שלקח מלקוחות החברה. לגישתו יש להותיר את רשיון החברה על כנו לשם כך, אולם אין זה ברור כיצד פעילות החברה, אליה נוספו כמה נושאי משרה בתשלום, תוכל לאפשר לזייץ לפרוע חובות של מיליוני ₪. הוועדה סבורה כי שיקול זה של הותרת רשיון החברה על כנו על מנת להשאיר סיכוי תיאורטי לפירעון ההלוואות ללקוחות נסוג מפני הסיכון הפוטנציאלי ללקוחות החברה וללקוחות עתידיים שלה.

לאור כל האמור החליטה הועדה כדלקמן:

1. לבטל את רישיון ניהול התיקים של חברת גרניט ניהול תיקים בע"מ מכוח סעיף 10(א1)(1) לחוק הייעוץ נוכח הנסיבות המעידות על כך כי אין היא ראויה לשמש כבעלת רישיון.
2. הביטול יכנס לתוקף ביום 22 בפברואר 2022, באופן שיאפשר ללקוחות אשר יהיו מעוניינים בכך לקבל את שירותי החברה לצורך סגירת הפוזיציות הקיימות בתיקיהם או העברת ניהול התיק לידי מנהל תיקים אחר, ואולם, החל ממועד קבלת החלטה זו על ידי החברה, לא תהיה רשאית החברה לקבל לקוחות חדשים.
3. נוכח האמור, על החברה להודיע לכל לקוחותיה באופן מיידי ולכל היותר תוך חמישה ימים ממועד קבלת החלטה זו, על ביטול רישיון החברה על ידי הרשות בשל פגם במהימנות בצירוף מכתב לוואי בנוסח שיקבע ע"י הרשות. כמו כן, על החברה להפנות את לקוחותיה להחלטה שתפורסם באתר הרשות. על ההודעה להינתן באמצעי התקשורת המקובלים מול לקוחות החברה, ובלבד שתתועד באופן מדויק ומלא.
4. ההחלטה תפורסם באתר הרשות.
5. יובהר, כי החלטה זו אינה ממצה את ההליכים שהרשות עשויה לנקוט בהם על פי כל דין בקשר עם העניין שבנדון או עניינים הקשורים לכך.

ההחלטה ניתנה ביום 29 בדצמבר 2021.